

UC Leuven
Limburg

MOVING MINDS

TO-taal

Samen naar een gedragen
taalbeleid

TO-taal

- Dankzij steun Provincie Limburg 2 jaar lang met 10 basisscholen aan de slag
- Praktisch
 - Studiedagen
 - Intervisiemomenten
 - Coaching en ondersteuning in de school
- Output
 - Instrumenten die helpen in verschillende fases van een vernieuwingsproces: kalender en toolbox

Project TO-taal: nood?

Een sterke taalvaardigheid en talenkennis zijn belangrijk voor een succesvolle en motiverende **onderwijsloopbaan**, doorstroming naar hoger onderwijs, kansen op de **arbeidsmarkt** en een **deelname in een geglobaliseerde (kennis)maatschappij**.

...

Uit de doorlichtingen van de inspectie blijkt dat niet alle scholen al een actief talenbeleid voeren om de kennis van het Nederlands en moderne vreemde talen bij hun leerlingen te versterken. Ik vraag dan ook aan de scholen om een actief talenbeleid te voeren om zo de talenkennis van het Nederlands en moderne vreemde talen te versterken.

Crevits (2014), beleidsnota onderwijs

Taalbeleid is de **structurele** en **strategische** poging van een **schoolteam** om de onderwijspraktijk aan te passen aan de (taal)**leerbehoefte**n van de **leerlingen** met het oog op het bevorderen van hun **algehele ontwikkeling** en het verbeteren van hun **onderwijsresultaten**.

(Van den Branden, 2010)

Project TO-taal: mosterd?

Waar haalden we onze

?

AIP-MODEL

7 PRINCIPES

Het AIP-model

- Zowel in je beeldvormingsfase als in je werkplan werk je altijd op 3 sporen
 1. **Organisatie**: wat is er aan structurele maatregelen nodig om deze taalprioriteit te ondersteunen? Welk overleg is nodig?
 2. **Activiteit**: welke activiteiten kunnen we in de klas en klasdoorbrekend doen om deze taalprioriteit concreet te maken?
 3. **Visie**: welke visie hebben we op deze prioriteit? Voelen mensen zich competent om (ook dit nog extra) op te nemen? Vinden ze het hun taak om er mee bezig te zijn?

AIP	VISIE & PERCEPTIES	ACTIVITEIT	ORGANISATIE
lkr	• Welke visie? • Deel van hun kerntaak?	• Aan welke (taal)doelen werkt men? • Wat gebeurt er allemaal aan taal in de klas?	• Welke afspraken zijn er over werken aan taal?
Team	• Gelooft men in de kracht van samenwerking? • Voelt het team zich competent genoeg om te werken aan deze nood/dit toekomstperspectief?	• Klasoverschrijdende activiteiten ifv taal	• Overlegmomenten? • Professionalisering?
Directie	• Welke visie? • Hoe 'urgent' vindt de directie deze nood?	• Richting • Ondersteuning • druk *D'hertefelt, De Wever & Vandenberghe, 1994	

Het AIP model in taalbeleid

- Fase 1: beeldvorming
 - Beginsituatie-analyse
 - Begin met wat er voor handen is
 - Maak een analyse van de oorzaken
- Fase 2: werkplan
 - Maak een werkplan passend bij de oorzaken
 - Je werkplan behelst activiteiten, organisatie en visie
 - Geeft aan welk effect je precies wilt zien & wanneer
- Fase 3: evaluatie
 - Zie je dat effect nu? Indien ja: rusten en vieren. Indien nee: rusten en bijsturen

Een casus van een taalbeleid

- Je krijgt een casus van een school. Noteer wat je er sterk aan vindt en wat er volgens jou ontbreekt.
- Als je als externe aan deze school verbonden wordt, wat zijn dan de eerste stappen die je met dit team zou zetten?

Casus taalbeleid

Basisschool De Zonnewende telt bijna 400 leerlingen waaronder 100 leerlingen in een SES statuut. Leerkrachten voelen dat taal en zelfsturing steeds achteruit gaan, ook al steken ze er veel tijd en moeite in. Het M-decreet is dit jaar extra voelbaar en leerkrachten spannen zich uitermate in om een goed antwoord te bieden op de diversiteit in hun klas.

Er staat een leescaravan op de speelplaats die erg populair is. Kinderen gaan graag en veel naar de bib en in veel klassen lezen de leerkrachten met veel plezier voor.

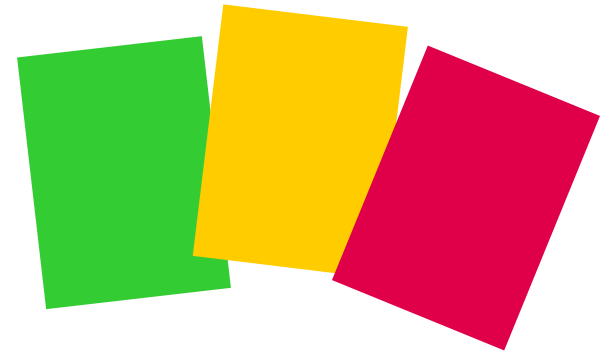
Kinderen hebben moeite met begrijpend lezen en dat ongeacht hun technisch leesniveau. Dat wil de school beter onderzoeken. Ze gaat na wat er allemaal gebeurt in de klas: is de handleiding wel kwalitatief? Hoeveel tijd gaat er naar begrijpend lezen? In sommige klassen werkt men met connect-lezen, anderen kiezen voor Balf. In nog andere klassen worden strategieën gemodelleerd. Andere leerkrachten werken nooit met strategieën. Sommige leerkrachten houden zich strikt aan de handleiding, anderen schrappen wat ze niet wezenlijk vinden. Sommige leerkrachten werken ook in W.O. aan begrijpend lezen. Niemand vraagt zich echter af wat andere leerkrachten doen. Er is geen overleg over hoe men in het tweede leerjaar met begrijpend lezen aan de slag gaat. De leerkracht van het derde weet niet goed waar hij op verder werkt. De directie legt veel druk: alles moet altijd in orde zijn. Slechte resultaten op AVI of LVS worden steeds besproken. Maar daar vloeit weinig concrete hulp uit voort. Het lijkt 'ieder voor zich'. Leerkrachten worden niet in de klas ondersteund en er wordt weinig richting gegeven. Wanneer is het nu eindelijk eens goed genoeg?, vraagt juf Patricia zich hardop af. Wanneer de resultaten ook dit jaar weer achteruit gaan, ondanks de inspanningen van het team, wordt er een externe taalcoach ingeroepen. Welk advies kan hij het beste geven?

Dit is sterk in de casus...	Hierin liggen nog ontwikkelingskansen...

Deze stappen kan deze school best zetten om tot een gedragen taalbeleid te komen.

De kalender

7 ontwerpprincipes

1. Iedereen aan boord: altijd en overal
2. Ga voor de TO-tale aanpak: aandacht voor activiteit, visie en organisatie (AIP) + de directie aan zet
3. Spreek groene taal: focus op gewenste output
4. Doelgericht op pad: ook je werkplan bouw je TO-taal op AIP model: activiteit, visie en organisatie
5. Meten is weten: opvolging en meetbaarheid van zachte en harde data
6. Structureel tijd nemen voor **rusten en vieren**
7. Volhouden!

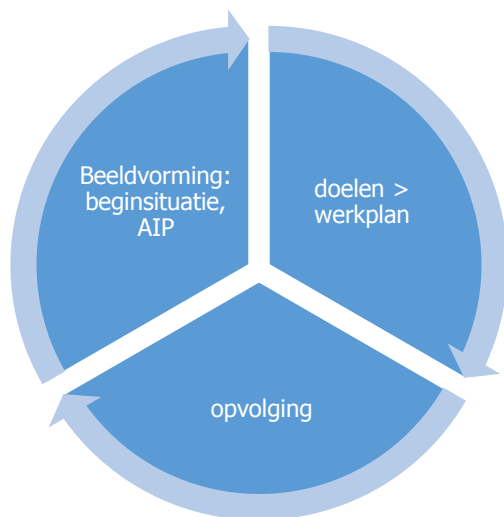

De toolbox

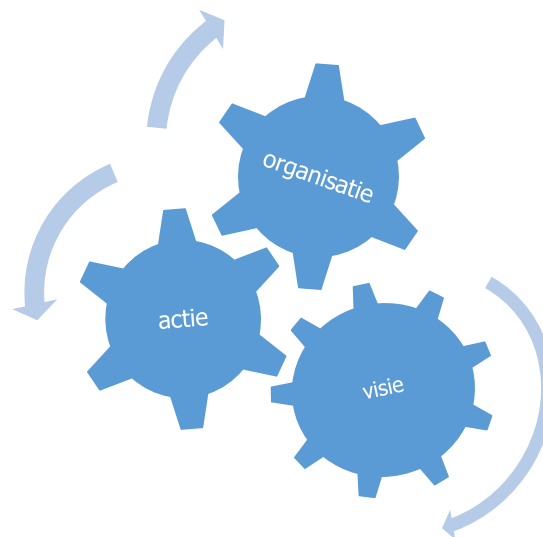
- 9 methodieken om met het hele team een gedragen taalbeleid te ontwerpen, op maat van de school (+ materialen)
- 1 handleiding
- Principes vernieuwingsproces:

Fases: cyclisch proces

AIP-model

Methodieken toolbox

- Bingospel
- Post-it-methode
- Muurtje bouwen
- Metafoor
- Coöperatief taalbeleid
- Mijn taalverhaal
- Placematmethode
- Hoekendebat
- Samen groene acties kiezen

Voor leerkrachten, zorgcoördinatoren en
directies uit het gewoon en buitengewoon
kleuter- en lager onderwijs

Tine Bos
Karolien Gielen

politeia

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

